

CWESTIWN O DRETHU?

MAE POLISIÂU PRISIO WEDI CAEL EFFAITH AR NIFER Y CYNHYRCHION AFIACH SY'N CAEL EU PRYNU, EU BWYTA A'U HYFED LEDLED Y BYD.

YN HWNGARI

FE WNAETH SIOPWYR LEIHOU'R CYNHYRCHION WEDI'U TRETHU Y MAENT YN EU BWYTA A'U HYFED A GWELWYD Y NEWID MWYAF YMHLITH OEDOLION A OEDD DROS EU PWYSAU NEU'N ORDEW

FE WNAETH Y DIWYDIANT BWYD HEPGOR CYNHWYSION AFIACH O GYNHYRCHION BWYD WEDI'U TRETHU

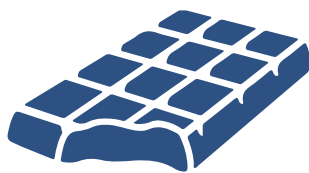

FE WNAETH DEFNYDDWYR GYFNEWID CYNHYRCHION WEDI'U TRETHU AM OPSIYNAU IACH. MEWN **82-86%** O ACHOSION, ROEDD POBL YN BWYTA MWY O FFRWYTHAU A LLYSIAU FFRES

YM MLWYDDYN GYNTAF Y DRETH YM MECSICO

GWELWYD GOSTYNGIAD O **25g** YN NIFER Y BWYDYDD WEDI'U TRETHU A BRYNWYD

PRYNODD AELWYDYDD TLOTACH **10.2%** YN LLAI O FWYDYDD WEDI'U TRETHU NA'R DISGWYL; PRYNODD Y RHAI AG INCWM CANOLIG **5.8%** YN LLAI

GWELWYD Y GOSTYNGIAD MWYAF YN Y BYRBRYDAU HALLT A BRYNWYD (**-6.3%** Y TU HWNT I'R GOSTYNGIAD DISGWYLIEDIG)

AR ÔL DWY FLYNEDD:

GOSTYNGODD SWM Y BWYD WEDI'I DRETHU A BRYNWYD, O **1798g** Y PEN Y MIS I **1607g**

GWELWYD Y GOSTYNGIAD MWYAF YN Y BWYD WEDI'I DRETHU A BRYNWYD YMYSG Y GRŴP A OEDD YN ARFER PRYNU'R LEFELAU UCHAF O GYNHYRCHION AFIACH (GOSTYNGIAD O **12.3%**)

MAE ANGEN I DRETHIANT FOD YN RHAN O YSTOD O YMYRIADAU GAN GYNNWYS:

SICRHAU BOD
OPSIYNAU IACH AR
GAEL YN EANG

DEFNYDDIO
CYNHWYSION IACHACH
MEWN CYNHYRCHION
BWYD/LLEIHAU
CYNHWYSION AFIACH

MED	LOW	MED	HIGH	MED
Calories	Sugar	Fat	Sat Fat	Salt
353	0.9g	20.3g	10.8g	1.1g
18%	1%	29%	54%	18%

LABELU CYNHYRCHION YN
GLIR, GAN ESBONIO'R
NIWED/MANTEISION I IECHYD

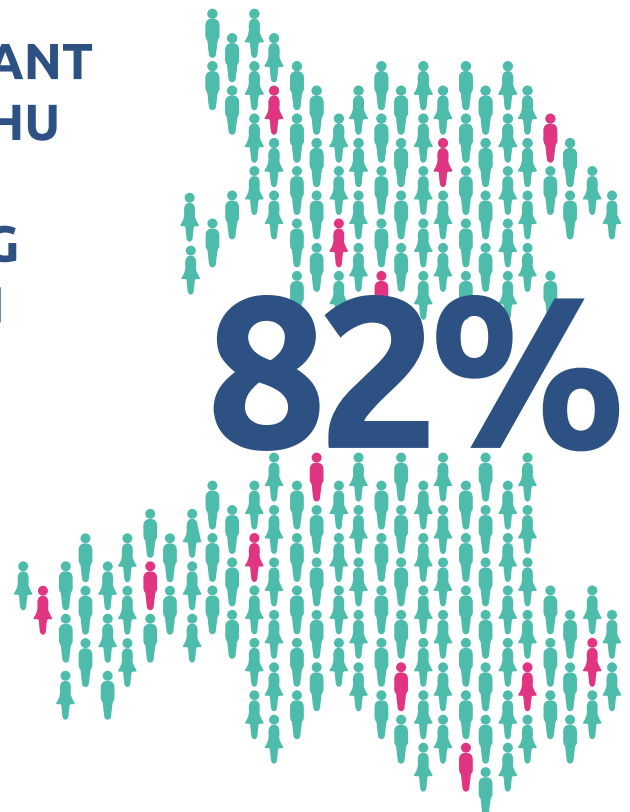
GOSOD CYFYNGIADAU
AR HYSBYSEBU
CYNHYRCHION AFIACH

HYSBYSU AC
ADDYSGU'R
CYHOEDD
AM FWYD A
MAETH

GELLIR SICRHAU'R LLWYDDIANT MWYAF POSIBL DRWY DRETHU CYNHYRCHION AFIACH A DEFNYDDIO'R ELW I OSTWNG PRISIAU OPSIYNAU IACHACH

MAE DROS 8 O BOB 10 (**82%**) O BOBLOGAETH CYMRU
A HOLWYD MEWN AROLWG YN CYTUNO Y DYLAI
BWYDYDD IACH GOSTIO YCHYDIG YN LLAI AC Y DYLAI
BWYDYDD AFIACH GOSTIO YCHYDIG YN FWY – DIM
OND **6%** SY'N ANGHYTUNO

CWESTIWN O DRETHU? PUM YSTYRIAETH POLISI

Beth ddylai llunwyr polisiâu ei ystyried cyn bwrw ymlaen â threth sydd wedi'i hanelu at wella iechyd?

1 A YW LLUNWYR POLISIÂU YN YSTYRIED TRETHU CYNHYRCHION PENODOL YNTEU GRŴP O GYNHYRCHION?

Mae'r canlyniadau'n dibynnu ar sut y gweithredir y dreth. Y perygl gyda threthi penodol iawn am fath o gynnyrch/swm cynnyrch yw y bydd yn cynyddu'r baich gweinyddol ac yn arwain at gyfleu negeseuon cymhleth i ddefnyddwyr

2 MAE ANGEN I'R GRŴP CYNGHORI FOD YN AMLDDISGYBLAETHOL, A CHYNNWYS ECONOMEGWYR A'R RHAI SY'N GWEITHIO YN Y MEYSYDD IECHYD CYHOEDDUS A PHOLISI CYHOEDDUS.

Gall cael yr arbenigedd cywir ar y dechrau helpu gyda llunio polisi, ei weithredu, nodi canlyniadau anfwriadol, a gwaith monitro parhaus – sydd oll yn lleihau'r risg y bydd y polisi'n fethiant.

3 A YDYM YN GWYBOD BETH YW'R DATA SYLFAENOL AR GYFER BWYTA/YFED/DEFNYDDIO CYNHYRCHION? OS NAD YDYM, A ALLWN GASGLU'R RHAIN?

Mae angen gwybodaeth sylfaenol ar gyfer gwerthusiad dilys a chadarn o effeithiau'r dreth arfaethedig.

4 A FYDD NEWIDIADAU MEWN PRISIAU YN ARWAIN AT FASNACH DRAWSFFINIOL MEWN CYNHYRCHION WEDI'U TRETHU?

Gwelwyd bod trigolion mewn gwledydd sydd â threth sy'n gysylltiedig ag iechyd yn prynu'r cynhyrchion sydd wedi'u trethu mewn gwledydd cyfagos – a fydd hyn yn risg yn eich gwlad chi?

5 A OES RISG O GYFNEWID CYNNYRCH AM GYNNYRCH ARALL SYDD YR UN MOR AFIACH?

Mewn rhai enghreifftiau rhyngwladol o drethi sy'n gysylltiedig â deiet, mae defnyddwyr wedi cyfnewid cynhyrchion am opsiynau bwyd iachach yn bennaf – ond nid yw hyn yn wir bob tro. Dylai llunwyr polisiâu ystyried pob posibilrwydd cyn gweithredu treth sydd wedi'i hanelu at wella iechyd.